

การพัฒนาการรับรู้สารสนเทศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2
Information Perception Development to Learning Encouragement for
Children with Special Needs of Nakhon Si Thammarat Primary
Educational Service Area Office 2

สุธิดา ไทยกลาง*

Suthida thaiklang

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 2. ทราบปัญหาการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ 3. โดยนำข้อมูลพฤติกรรมการรับรู้สารสนเทศและปัญหาไปกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 4. จากนั้นนำแนวทางการแก้ปัญหาไปพัฒนาการรับรู้สารสนเทศให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ ครูผู้ปฏิบัติการสอน/ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง, ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ, ครูผู้สอนในโรงเรียนแกนนำ และศึกษานิเทศก์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหมดจำนวน 177 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างมีระบบ คือ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และการประมาณสัดส่วน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมครั้งนี้ได้ศึกษาเอกสารชุดคู่มือการจัดการเรียนการสอนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม ซึ่งเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลมีแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งใช้หลักการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ประเภทบกพร่องทางการเห็น ประเภทบกพร่องทางการได้ยิน ประเภทบกพร่องทางสติปัญญา ประเภทบกพร่องทางการเรียนรู้ ประเภทออทิสติก และประเภทพิการซ้ำซ้อน สำหรับประเภทบกพร่องทางร่างกาย ประเภทบกพร่องทางการพูดและภาษา และประเภทบกพร่องทางพฤติกรรม มีพฤติกรรมการรับรู้สารสนเทศในระดับปานกลาง

2. ปัญหาที่ส่งต่อการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติจากการสำรวจพบว่าปัจจุบันครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ในการจัดทำโครงการและแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งส่งต่อการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วม และผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุตรหลานบ้างเพียงบางเรื่อง

3. กำหนดแนวทางการแก้ปัญหาการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พบว่าโรงเรียนมีการจัดเตรียมความพร้อมต่างๆ โดยเฉพาะการพัฒนาความรู้/ความสามารถของครูที่เกี่ยวกับการ

* อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

จัดการเรียนร่วม ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนร่วม ควรสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม ชี้แจงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสังเกตพฤติกรรมของเด็กและความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมให้แก่ผู้ปกครอง จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการรับรู้สารสนเทศ

4. การพัฒนาการรับรู้สารสนเทศให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า ควรมีการจัดการเรียนร่วมให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทควบคู่กับการจัดชั้นเรียนแบบปกติ และต้องมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

คำสำคัญ : การจัดการเรียนร่วม เด็กที่มีความต้องการพิเศษ การรับรู้สารสนเทศ

Abstract

This research is a survey research. Which research aims to 1) study the special needs children's behaviors of perception of information in schools under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2 and 2) find out problems of the special needs children's behaviors of perception of information in inclusive education classrooms 3. and problems in imposing a guideline to solve and accommodate the children's problems. 4. The guideline was subsequently developed into improve the special needs children's perception of information.

The key informants from the sample groups were afterwards categorized into four groups; classroom teachers and personnel involving teaching matters, parents of special needs children, teachers from mainstay schools, and supervisors, the total number of 177 people. This research using a random system, the sample groups were classified due to the school sizes, i.e. the numbers of students and the estimated proportion. The instruction manuals for special needs children from the Office of the National Primary Education were used as guidelines to design questionnaires and interviews to use as research instruments in this study. The data were analyzed by frequency, percentage, average, standard deviation. Including the use of content analysis

The findings reveal as follow:

1. The special needs children's behaviors of perception of information in schools under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2 at low level were the groups of the children who have vision impairment, hearing impairment, mild cognitive impairment, learning disability cognitive impairment, autistic spectrum disorder, and multiple disabilities. The special needs children's behaviors of perception of information at the moderate level went to groups of children having physical impairments include speech and language impairment and behavioral impairment.

2. The survey indicated issues that affect the special needs children's perception of information while learning with normal children in inclusive education environment were the teachers' incompetence in preparing projects and instructional planning for individual

special needs children, the inadequate understanding of the parents about the children's problems apart from their impairments.

3. To impose a guideline to solve the special needs children's problems of the perception of information, the findings indicated that the schools have prepared various types of projects to accommodate educational policy for special needs children, particularly the improvement of teachers' competence in inclusive education. In addition, school administrators should focus on inclusive education by allocating additional budget, explicate the behaviors of special needs children and inclusive education to the parents as well as arrange activities that facilitate the improvement of children's perception of information.

4. To develop the special needs children's perception of information, the findings signify that the schools should arrange appropriate inclusive education activities that suit specific needs of each type of the special needs children's impairment and disabilities alongside with activities in normal class. Moreover, the schools should arrange special activities that accommodate children's perception of information continuously.

Keywords : inclusive education, special needs children, perception of information

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ว่าด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาค้นสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ระบุแนวทางการพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มีการเรียนรู้สู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง มีการส่งสมทุนทางปัญญา(สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป.) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 หมวด 3 มาตรา 49 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสมอภาคกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี โดยรัฐต้องจัดให้ทั่วถึงและไม่เก็บค่าใช้จ่าย ทั้งผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐด้านการศึกษาทัดเทียมผู้อื่นด้วยเช่นกัน นอกจากนี้มาตรา 52 รัฐจะต้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้มีสิทธิในการอยู่รอดและได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาตามศักยภาพและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนเป็น

สำคัญ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2554) ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 2 ว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 ระบุว่าการจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันทางด้านการศึกษาระดับพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส รัฐจะต้องให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาระดับพื้นฐานเป็นพิเศษ ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และให้มีสิทธิได้รับอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีกำหนดในกฎกระทรวง นอกจากนี้ยังกำหนดสาระสำคัญในเรื่องที่จะต้องจัดการศึกษาระดับพื้นฐานเป็นพิเศษสำหรับคนพิการ

ให้คนพิการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาและจัดรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

กระทรวงศึกษาธิการเห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับคนพิการและได้จัดการศึกษาพิเศษกรมสามัญศึกษารับผิดชอบ โดยเริ่มจัดตั้งโรงเรียนเฉพาะขึ้นเพื่อทดลองสอนเด็กพิการ ปรากฏว่าเด็กพิการทุกประเภทสามารถเรียนได้ ต่อมาได้เริ่มทดลองจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบเรียนร่วม โดยจัดสำหรับเด็กที่บกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, ม.ป.ป.) การจัดการเรียนร่วมมีความสำคัญอย่างมากสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องในด้านต่างๆ ดังนั้นการเปิดโอกาสให้เด็กเข้ามาศึกษาหาความรู้รวมทั้งเป็นการเข้าสังคมในโรงเรียนกับเด็กปกติจะทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่เพิ่มมากขึ้น โครงการเรียนร่วมต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้นอาจจะจัดตามศักยภาพของแต่ละแห่งในการที่จะรับเด็กเรียนร่วม ซึ่งในปีพ.ศ. 2547 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการได้เริ่มโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้เร่งประสานและร่วมมือดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุมเด็กทุกกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ ซึ่งให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ โดยมีนโยบายให้ทุกโรงเรียนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา รับบุคคลดังกล่าวเข้าเรียนร่วมและจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้นปัจจุบันมีการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมและมีการจัดการศึกษา

แบบเรียนร่วม โดยการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมคือ การจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าไปในระบบการศึกษาทั่วไป มีการร่วมกิจกรรมและใช้ช่วงเวลาช่วงใดช่วงหนึ่งในแต่ละวันระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กพิการกับเด็กทั่วไป ส่วนการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม คือ การรับเด็กเข้ารับการศึกษโดยไม่แบ่งแยกความบกพร่องของเด็ก หรือคัดแยกเด็กที่ด้อยกว่าเด็กส่วนใหญ่ออกจากชั้นเรียน แต่จะใช้การบริหารจัดการและวิธีการในการให้เด็กเกิดการเรียนรู้และพัฒนาการตามความต้องการ จำเป็นอย่างเหมาะสมเป็นรายบุคคล ไม่ว่าจะจัดการศึกษาแบบใด กระทรวงศึกษาธิการก็ต้องการให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสการรับรู้และการเรียนรู้เหมือนกับเด็กปกติ

ส่วนการรับรู้ก็คือกระบวนการแปลความหรือตีความข้อมูลที่ผ่านอวัยวะรับสัมผัสทั้งหลายผ่านเข้าสู่สมองเพื่อเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดมโนทัศน์หรือความคิดรวบยอด โดยการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมจึงเป็นรูปแบบที่ให้โอกาสแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเข้าร่วมกับเด็กปกติ เพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้พัฒนาเต็มศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ โดยปกติการเรียนร่วมมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนหรือแต่ละประเภทที่มีความสามารถตามศักยภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเอง อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องที่ต้องการการศึกษาพิเศษ เป็นเรื่องที่ครูและบุคลากรส่วนใหญ่ในโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษา การช่วยเหลือและฟื้นฟูสมรรถภาพ รวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และการถ่ายทอดสารสนเทศให้บุคคลเหล่านั้นได้รับรู้เท่าทันกับเด็กปกติ การจัดการแบบเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติจะประสบความสำเร็จเพียงใดขึ้นอยู่กับ

องค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ รวมถึงการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพแต่ละคน

การพัฒนาศักยภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้นั้นควรพัฒนาตั้งแต่แรกเข้าศึกษาและส่งเสริมให้เด็กมีการรับรู้สารสนเทศได้ด้วยตนเองเพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน โดยจะต้องศึกษาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในชั้นเรียนด้านการสอน การจัดสื่อประกอบการสอน การวัดประเมินผล สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมในสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกับเด็กปกติ (ภูฟ้า เสวกพันธ์, 2555, 35) และลออ ชุตินทร (2525) ได้กล่าวว่า พยายามค้นหาความสามารถ ความสนใจ และส่งเสริมเด็กที่มีความต้องการพิเศษเช่นเดียวกับเด็กปกติ เพราะนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษบางคนอาจมีความเก่งและความสามารถบางอย่าง อย่าคิดว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษนี้ไม่มีความสามารถเนื่องจากเขามีความบกพร่อง นอกจากนี้พยายามใช้วิธีสอนและสื่อการสอนหลายอย่าง เพื่อช่วยให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าใจบทเรียนและอย่าใช้วิธีเดียวในการสอน

ดังนั้นคำถามของการวิจัยที่สำคัญในครั้งนี้ คือ การพัฒนาการรับรู้สารสนเทศด้วยตนเองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้เต็มศักยภาพของแต่ละคนหรือแต่ละประเภทจะพัฒนาอย่างไร การพัฒนาการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะมีรูปแบบใดบ้าง พร้อมทั้งจะจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษรับรู้สารสนเทศด้วยตนเองอย่างไร คำถามเหล่านี้จึงเป็นที่มาของโครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการรับรู้สารสนเทศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จากหัวข้อวิจัยที่ต้องการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เนื่องจากโรงเรียนใน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นแบบปฏิบัติที่ดี และมีโรงเรียนต้นแบบอยู่ เช่น โรงเรียนนครศรีธรรมราชปัญญานุกูลโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช และโรงเรียนจัดการเรียนร่วมหลากหลายมีองค์ประกอบของผู้ให้ข้อมูลหลากหลาย เป็นกรณีศึกษา

โครงการวิจัยนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมได้ทั่วประเทศ ซึ่งหากนำจำนวนเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมทั่วประเทศจะต้องใช้เวลาค่อนข้างมากและกลุ่มใหญ่เกินไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดทำโครงการนี้เพื่อเป็นต้นแบบและนำไปประยุกต์ใช้เป็นลำดับต่อไป

ผู้วิจัยจึงต้องการทำวิจัยเพื่อแสวงหาคำตอบว่า การพัฒนาการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองให้เต็มศักยภาพและสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข พัฒนาการรับรู้ได้เท่าทันกับเด็กปกติ ซึ่งนับเป็นแนวทางหนึ่งที่จะพัฒนาการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภททุกช่วงวัย และให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2
2. เพื่อทราบปัญหาการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ
3. เพื่อกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษและการประสานเครือข่ายผู้ปกครอง และชุมชนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
4. เพื่อพัฒนารูปแบบการรับรู้สารสนเทศให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต 2

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำนวน 126 โรงเรียน โดยมีการกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำนวน 126 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ครูผู้ปฏิบัติการสอน/ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง, ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ, ครูผู้สอนในโรงเรียนแกนนำ และศึกษานิเทศก์ที่เกี่ยวข้อง

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม จำนวนทั้งหมด 177 คน ดังนี้

2.1 ครูผู้ปฏิบัติการสอน/ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-Stage Random Sampling) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณตามสูตรการประมาณสัดส่วนหาจำนวนตัวอย่างโรงเรียนทั้งหมด และจำนวนตัวอย่างที่กระจายไปในขนาดของโรงเรียน 3 ขนาด ซึ่งมีความคลาดเคลื่อน 0.02 และ เชื่อมั่นได้ 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 114 คน

2.2 ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-Stage Random Sampling) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของโรงเรียน และใช้วิธีการกำหนดโควตาร้อยละ 40 จำนวนทั้งสิ้น 52 คน

2.3 ครูผู้สอน/ครูประจำชั้น/ครูพี่เลี้ยง โรงเรียนประเภทแกนนำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการเจาะจงโรงเรียนประเภทแกนนำ จำนวน 8 โรงเรียน

2.4 ศึกษานิเทศก์เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการเจาะจง จำนวน 3 คน

3. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยไม่แยกศึกษาตามระดับชั้น

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาการรับรู้สารสนเทศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยกำหนดขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นวางแผน

ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเอกสารชุดคู่มือการจัดการเรียนการสอนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รวบรวมข้อมูลของโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม ข้อมูลของโรงเรียนแกนนำ ศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูผู้สอน/ครูประจำชั้น/ครูผู้ดูแล ข้อมูลทั่วไปของศึกษานิเทศก์ และข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง

ขั้นตอนที่ 2 การให้ความรู้และสนทนากลุ่ม

1. จัดสัมมนาครั้งที่ 1 เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2. จัดสัมมนาครั้งที่ 2 เพื่อติดตามผลและแนวทางการพัฒนาการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผล

ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากครูผู้สอน/ครูประจำชั้น/ผู้ปกครองเพื่อตอบแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอน/ครูประจำชั้น/ครูพี่เลี้ยง จากโรงเรียนประเภทแกนนำ และจากศึกษานิเทศก์ที่เกี่ยวข้อง จากนั้นรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดทำการตรวจสอบความสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 4 สรุปและอภิปรายผล และนำผลการวิจัยไปเผยแพร่

สรุปและอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ รวมทั้งข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป เมื่อดำเนินการเสร็จเป็นรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์นำไปเผยแพร่แก่ศึกษานิเทศก์ที่เกี่ยวข้อง และโรงเรียนที่การจัดการเรียนร่วม

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 126 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูผู้ปฏิบัติการสอน/ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง, ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ, ครูผู้สอนในโรงเรียนแกนนำ และศึกษานิเทศก์ที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ซึ่งในแต่ละกลุ่มจะมีวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. ครูผู้ปฏิบัติการสอน/ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสุ่มแบบสองขั้นตอน (two-stage random sampling) จำนวนทั้งสิ้น 114 คน

2. ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสุ่มแบบสองขั้นตอน (two-stage random sampling) จำนวนทั้งสิ้น 52 คน

3. ครูผู้สอนในโรงเรียนแกนนำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการเจาะจงโรงเรียนประเภทแกนนำ จำนวน 8 โรงเรียน

4. ศึกษานิเทศก์ที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการเจาะจง จำนวน 3 คน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ 2 ประเภท ได้แก่ แบบสอบถามเชิงสำรวจ และแบบสัมภาษณ์

4.2.1 ใช้แบบสอบถามเชิงสำรวจ เก็บข้อมูลจากครูผู้ปฏิบัติการสอน/ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมมารู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษและสำรวจกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

4.2.2 ใช้แบบสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลจากครูผู้ปฏิบัติการสอน/ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง, ศึกษานิเทศก์ที่เกี่ยวข้อง และแบบสัมภาษณ์สนทนากลุ่มกับครูที่ผู้สอนในโรงเรียนแกนนำ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมครั้งนี้ได้ศึกษาเอกสารชุดคู่มือการจัดการเรียนการสอนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม

4.3 การวิเคราะห์ทางสถิติ

4.3.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด

4.3.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

4.3.3 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้รับสัมภาษณ์ สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการเรียนร่วมตามทัศนะของครูผู้ปฏิบัติการสอน/ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง, ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

และศึกษานิเทศก์ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้คำร้อยละ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาแบบการรับรู้สารสนเทศให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการสารสนเทศแต่ละประเภท โดยใช้การแจกแจงความถี่ ตามทักษะของครูผู้ปฏิบัติการสอน/ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และศึกษานิเทศก์ที่เกี่ยวข้อง

4.3.5 การสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรม การรับรู้สารสนเทศของเด็กพิเศษ ตามทักษะของครูผู้ปฏิบัติการสอน/ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.4 การวิเคราะห์ทางการสัมภาษณ์

4.4.1 รวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

4.4.2 จัดทำดัชนีข้อมูล โดยกำหนดคำเพื่อจัดกลุ่มข้อมูล

4.4.3 เขียนประโยคสรุปและกำจัดข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป

4.4.4 นำข้อสรุปย่อๆที่ทำไว้มารวบรวมผลและเขียนคำอธิบายที่ได้นำเสนอในรูปแบบพรรณนาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาการเรียนรู้สารสนเทศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน (ร้อยละ 49.1) ซึ่งสำเร็จการศึกษาการพิเศษโดยตรง ($\bar{x}$ = 64.9) และเข้าร่วมโครงการเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมน้อยกว่า 5 ปี (ร้อยละ 79.8) ส่วนประเภทเด็กที่ดูแลมากที่สุดคือเด็กที่มีความ

ต้องการพิเศษประเภทมีปัญหาทางการเรียนรู้ (ร้อยละ 45.31)

1.2 โรงเรียนประเภทแกนนำ มีเด็กที่ต้องการพิเศษประเภทต่างๆ ที่ต้องดูแล ดังนี้ บกพร่องทางสติปัญญา, บกพร่องทางร่างกาย, มีปัญหาทางการเรียนรู้, บกพร่องทางการพูดและภาษา, มีปัญหาทางพฤติกรรม, ออทิสติก

1.3 ศึกษานิเทศก์ที่เกี่ยวข้อง มีจำนวน 3 คน ซึ่งมีเพียง 1 คนที่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนร่วม อีก 2 คนศึกษาเอกสารด้านการจัดการเรียนร่วม โดยทั้ง 3 คนเข้ารับผิดชอบงานด้านการศึกษาพิเศษตั้งแต่ปีพ.ศ. 2542 - ปัจจุบัน

1.4 ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์เป็นแม่ (ร้อยละ 67.3) และมีอาชีพเป็นเกษตรกรมากที่สุด (ร้อยละ 50) มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,000 - 10,000 (ร้อยละ 50) ซึ่งส่วนใหญ่มีระดับศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 48.1)

2. สภาพปัจจุบันและปัจจัยที่กระทบต่อการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

สภาพปัจจุบันในการดำเนินการเรียนร่วมนั้นส่วนใหญ่ได้จัดเตรียมพร้อม ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อการเกิดปัญหาการเรียนรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ยกเว้นความชำนาญการเขียนแผนการสอนรายบุคคล ที่ครูมีการทำบ้างเป็นบางส่วน และไม่เข้าการเรียนแผนการสอนรายบุคคลดี ซึ่งมีผลต่อการเกิดปัญหาการเรียนรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

3. สภาพปัจจุบันและความต้องการของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้โรงเรียนสอนเสริมเพิ่มรายวิชาภาษาไทย (ร้อยละ 10) และผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมโดยให้นำเอาประสบการณ์หลายๆ วิชาประกอบกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ รวมทั้งต้องการให้ครูช่วยเหลือบุตรหลานให้รู้จักและเข้าใจตนเอง

รู้จักความต้องการของตนเอง และต้องการให้เข้าใจผู้อื่นและสภาพแวดล้อมรอบตัว

4. พฤติกรรมการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท

4.1 ประเภทบกพร่องทางการเห็น มีพฤติกรรมการรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.13$) ซึ่งมีพฤติกรรมการรับรู้สารสนเทศที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด 3 อันดับ โดยเรียงจากน้อยไปมากดังนี้ สามารถเข้าใจ/ตีความโจทย์คำถามข้อสอบได้เช่นเดียวกับเด็กปกติ ($\bar{x} = 1.64$), สามารถนำสารสนเทศที่รับรู้ไปใช้ในการเรียนและการใช้ชีวิตประจำวันได้ ($\bar{x} = 1.79$), สามารถสรุปเนื้อหาที่เรียนในแต่ละครั้งได้ ($\bar{x} = 1.86$), เข้าใจเรื่องใหม่ที่ไม่เคยรู้มาก่อนได้ด้วยตนเอง ($\bar{x} = 1.86$) และอ่านป้ายประกาศต่างๆในโรงเรียนแล้วเข้าใจได้ด้วยตนเอง ($\bar{x} = 1.86$)

4.2 ประเภทบกพร่องทางการได้ยิน มีพฤติกรรมการรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.03$) ซึ่งมีพฤติกรรมการรับรู้สารสนเทศที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ สามารถรับรู้เนื้อหาที่ครูสอนได้เท่าทันกับเด็กปกติ ($\bar{x} = 1.75$)

4.3 ประเภทบกพร่องทางสติปัญญา มีพฤติกรรมการรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.92$)

4.4 ประเภทบกพร่องทางร่างกาย มีพฤติกรรมการรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.15$)

4.5 ประเภทบกพร่องทางการเรียนรู้ มีพฤติกรรมการรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.13$)

4.6 ประเภทบกพร่องทางการพูดและภาษา มีพฤติกรรมการรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.82$)

4.7 ประเภทบกพร่องทางพฤติกรรม มีพฤติกรรมการรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.82$)

4.8 ประเภทออทิสติก มีพฤติกรรมการรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.58$)

4.9 ประเภทพิการซ้ำซ้อน มีพฤติกรรมการรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.72$)

5. การจัดกิจกรรมส่งเสริมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และรูปแบบการจัดการเรียนร่วมเพื่อพัฒนาการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

5.1 การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องทางการเห็น

จากการสอบถามรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมที่กำหนด พบว่าจะเพิ่มระดับการรับรู้สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง

5.2 การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

จากการสอบถามรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมที่กำหนด พบว่าจะเพิ่มระดับการรับรู้สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง

5.3 การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

จากการสอบถามรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมที่กำหนด พบว่าจะเพิ่มระดับการรับรู้สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง

5.4 การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องทางร่างกาย

จากการสอบถามรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมที่กำหนด พบว่าจะเพิ่มระดับการรับรู้สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง

5.5 การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

จากการสอบถามรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมที่กำหนด พบว่าจะเพิ่มระดับการรับรู้สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง

5.6 การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา

จากการสอบถามรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมที่กำหนด พบว่าจะเพิ่มระดับการรับรู้สารสนเทศอยู่ในระดับมาก

5.7 การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องมีปัญหาทางพฤติกรรม

จากการสอบถามรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมที่กำหนด พบว่าจะเพิ่มระดับการรับรู้สารสนเทศอยู่ในระดับมาก

5.8 การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องเป็นออทิสติก

จากการสอบถามรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมที่กำหนด พบว่าจะเพิ่มระดับการรับรู้สารสนเทศอยู่ในระดับมาก

5.9 การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทพิการซ้ำซ้อน

จากการสอบถามรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมที่กำหนด พบว่าจะเพิ่มระดับการรับรู้สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง

5.10 รูปแบบการจัดการเรียนร่วมเพื่อพัฒนาการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท

- รูปแบบการจัดการเรียนร่วมเพื่อพัฒนาการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทบกพร่องทางการเห็น ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าควรจัดรูปแบบครูที่ปรึกษา

- รูปแบบการจัดการเรียนร่วมเพื่อพัฒนาการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทบกพร่องทางการได้ยิน ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าควรจัดรูปแบบการร่วมทีม

- รูปแบบการจัดการเรียนร่วมเพื่อพัฒนาการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทบกพร่องทางสติปัญญา ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าควรจัดรูปแบบครูที่ปรึกษา

- รูปแบบการจัดการเรียนร่วมเพื่อพัฒนาการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทบกพร่องทางร่างกาย ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าควรจัดรูปแบบครูที่ปรึกษา

- รูปแบบการจัดการเรียนร่วมเพื่อพัฒนาการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทบกพร่องทางการเรียนรู้ ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าควรจัดรูปแบบการร่วมมือ หรือการร่วมสอน

- รูปแบบการจัดการเรียนร่วมเพื่อพัฒนาการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทบกพร่องทางการพูดและภาษา ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าควรจัดรูปแบบการร่วมมือ หรือการร่วมสอน

- รูปแบบการจัดการเรียนร่วมเพื่อพัฒนาการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทบกพร่องประเภทมีปัญหาทางพฤติกรรม ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าควรจัดรูปแบบห้องเสริมวิชาการ

- รูปแบบการจัดการเรียนร่วมเพื่อพัฒนาการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทบกพร่องประเภทมีออทิสติก ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าควรจัดรูปแบบผู้ช่วยครู

6. ปัญหาการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษและวิธีแก้ปัญหา

จากการสอบถามและสัมภาษณ์ ปัญหาการรับรู้สารสนเทศ จำแนกตามประเภทความบกพร่อง ดังนี้

6.1 บกพร่องทางการเห็น

ปัญหา : มีปัญหาทางการมองเห็น

วิธีแก้ปัญหา : จัดหาสื่อที่เหมาะสม

ออกแบบการทำแบบฝึกหัดโดยเฉพาะ

6.2 บกพร่องทางการได้ยิน

ปัญหา : มีปัญหาทางด้านการสื่อสาร ทั้งการพูดและได้ยิน

วิธีแก้ปัญหา : จัดหาสื่อที่เหมาะสม
ออกแบบ การทำแบบฝึกหัดโดยเฉพาะ เพื่อนช่วย
เพื่อน

6.3 บทพร่องทางสติปัญญา

ปัญหา : ไม่มีสมาธิ ขาดสื่อสาร
สนเทศที่เหมาะสม จำสิ่งที่เรียนไม่ได้ เปื่อหน่าย
เมื่อเรียนวิชาการ, ความรู้สึกซ้ำ

วิธีแก้ปัญหา : เริ่มสอนจากสิ่งง่ายๆ
และค่อยเพิ่มระดับความยาก จัดหาสื่อสารสนเทศ
ที่เหมาะสม ใช้วิธีการเพื่อนช่วยเพื่อน ครูควรให้
ความสำคัญเกี่ยวกับการรับรู้สารสนเทศของเด็ก
นักเรียนประเภทนี้ ให้ฝึกปฏิบัติบ่อยๆ จัดทำ
แผนการสอนรายบุคคล สอนซ้ำๆ

6.4 บทพร่องทางร่างกาย

ปัญหา : มีปัญหาเฉพาะเมื่อต้อง
เคลื่อนที่ไปแสวงหาสารสนเทศหรือไปเรียนรู้อย่าง
แหล่งสารสนเทศต่างๆ การตอบสนองช้า การทรง
ตัวไม่ดี

วิธีแก้ปัญหา : จัดหาอุปกรณ์อำนวยความสะดวก
เพื่อการรับรู้สารสนเทศได้ดียิ่งขึ้น
จัดเตรียมแหล่งสารสนเทศที่เหมาะสม จัดกิจกรรม
ที่เหมาะสมกับความบกพร่องของร่างกาย จัด
กิจกรรมสนทนาการเพื่อฝึกการเคลื่อนไหวของ
ร่างกาย

6.5 มีปัญหาทางการเรียนรู้

ปัญหา : มีปัญหาด้านการอ่าน มี
ปัญหาด้านการเขียน มีปัญหาด้านการคำนวณและ
คิดวิเคราะห์ ขาดสื่อสารสนเทศที่เหมาะสม

วิธีแก้ปัญหา : จัดกิจกรรมเสริมสร้าง
สมาธิ จัดหาสื่อการเรียนรู้มาเสริมเพื่อการรับรู้
สารสนเทศได้มากขึ้น แยกสอนซ่อมในบางเรื่อง
ให้แบบฝึกที่ต่างจากเด็กปกติ เช่น ง่ายกว่า จำนวน
ข้อน้อยกว่าสอนซ้ำๆ จัดทำแผนการสอนรายบุคคล
ให้กำลังใจเสริมแรง

6.6 บทพร่องทางการพูดและภาษา

ปัญหา : มีปัญหาเฉพาะด้านการพูด

วิธีแก้ปัญหา : จัดกิจกรรมช่วยด้าน
การสื่อสาร ให้กำลังใจเสริมแรง

6.7 มีปัญหาทางพฤติกรรม

ปัญหา : ก้าวร้าว มีอารมณ์รุนแรง
ปลื้กตัวออกจากสังคม สมาธิสั้น

วิธีแก้ปัญหา : จัดกิจกรรมฝึกสมาธิ
จัดกิจกรรมการอยู่ร่วมในสังคม ครูเพิ่มทักษะการ
ฝึกสังเกตให้แก่เด็ก จัดกิจกรรมปรับพฤติกรรม
หลากหลายวิธีให้แก่เด็ก ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของ
แต่ละคน ให้กำลังใจเสริมแรง ให้รางวัล กระตุ้น
เตือนและกล่อมเกลา

6.8 ออทิสติก

ปัญหา : สนใจเพียงระยะเวลาสั้นๆ
ไม่มีสมาธิ ไม่สบตา สนใจเฉพาะบางเรื่อง มี
พฤติกรรมซ้ำซาก

วิธีแก้ปัญหา : จัดกิจกรรมฝึกสมาธิ
ส่งเสริมให้กล้าแสดงออก จัดหาสื่อการเรียนรู้มา
เสริมเพื่อการรับรู้สารสนเทศได้มากขึ้น และสื่อที่
ช่วยสร้างความสนใจให้แก่เด็กนอกเหนือจากเรื่อง
ที่เด็กสนใจอยู่แล้ว

6.9 พิการซ้ำซ้อน

ปัญหา : ไม่สามารถโต้ตอบกับครูได้
ไม่สามารถแก้ปัญหาด้วยตัวเองได้

วิธีแก้ปัญหา : จัดกิจกรรมที่สามารถ
แก้ปัญหาด้วยตัวเองได้ จัดแผนการสอนรายบุคคล

7. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

7.1 ควรพัฒนาการรับรู้สารสนเทศของ
เด็กที่มีความต้องการพิเศษตั้งแต่อายุน้อย

7.2 จัดเตรียมเครื่องมือ เครื่องใช้อุปกรณ์
จำเป็นอย่างเพียงพอและครบถ้วนในการเรียนการ
สอน

7.3 ถ้าไม่จำเป็นไม่ควรแยกเด็กที่มีความ
ต้องการพิเศษออกจากเด็กปกติ

7.4 ควรมีการประเมินพัฒนาการของเด็ก
อย่างสม่ำเสมอและเชื่อถือได้

7.5 ควรศึกษาข้อบกพร่องของการ
จัดการเรียนร่วมอยู่เสมอและหาแนวทางแก้ไข
ปรับปรุง

7.6 ควรมีการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง
อย่างต่อเนื่อง

7.7 ควรเพิ่มงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาการรับรู้สารสนเทศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผู้วิจัยมีประเด็นนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. พฤติกรรมการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ประเภท ประเภทบกพร่องทางการเห็น ประเภทบกพร่องทางการได้ยิน ประเภทบกพร่องทางสติปัญญา ประเภทบกพร่องทางการเรียนรู้ ประเภทออทิสติก และประเภทพิการซ้ำซ้อน ซึ่งกุลยา ก่อสุวรรณ (2553, 39) ได้กล่าวไว้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กประเภทบกพร่องการเรียนรู้ มีปัญหาด้านการอ่าน การเขียน การสะกดคำ ไม่สามารถเรียนตามเพื่อนได้ทัน และเด็กบกพร่องทางสติปัญญานั้นสติปัญญาจะสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมากปัญหาดังกล่าวจะส่งผลให้ผลการเรียนต่ำไปด้วยสำหรับประเภทบกพร่องทางร่างกาย ประเภทบกพร่องทางการพูดและภาษา และประเภทบกพร่องทางพฤติกรรม มีพฤติกรรมการรับรู้สารสนเทศในระดับปานกลาง

2. ปัญหาที่ส่งผลต่อการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติจากการสำรวจพบว่าปัจจุบันครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ในการจัดทำโครงการและแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลซึ่งส่งผลต่อการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วม ผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุตรหลานบ้างเพียงบางเรื่อง นอกจากนี้หากจำแนกปัญหาตามประเภทของเด็ก พบว่า มีปัญหาทางด้านการสื่อสาร ทั้งการพูดและได้ยิน ไม่มีสมาธิ ขาดสื่อสาร

สนเทศที่เหมาะสม จำสิ่งที่เรียนไม่ได้ เบื่อหน่ายเมื่อเรียนวิชาการ ความรู้สึกซ้ำ ปัญหาการเคลื่อนที่ไปแสวงหาสารสนเทศหรือไปเรียนรู้ยังแหล่งสารสนเทศต่างๆ การตอบสนองช้า มีปัญหาด้านการอ่าน มีปัญหาด้านการเขียน มีปัญหาด้านการคำนวณและคิดวิเคราะห์ขาดสื่อสารสนเทศที่เหมาะสม ก้าวร้าว มีอารมณ์รุนแรง ปลีกตัวออกจากสังคม สนใจเฉพาะบางเรื่อง มีพฤติกรรมซ้ำซาก ไม่สามารถโต้ตอบกับครูได้ ไม่สามารถแก้ปัญหาด้วยตัวเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับสุพิทยา แก้วมณี (2538) พบว่า ครูและผู้ปกครองมีการปรึกษากันเกี่ยวกับการพัฒนาการของนักเรียนน้อยโดยมักจะสนใจเมื่อเด็กมีปัญหาเท่านั้น และเฉลิมแสนรักษ์ (2533, 85) ก็ได้กล่าวอ้างสนับสนุนไว้ว่าการจัดทำแผนการศึกษาที่เรียกว่าแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ก็เป็นวิธีที่คณะครูจะต้องจัดทำขึ้น เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเกิดการเรียนรู้ได้ดี โดยครูผู้สอนและทางโรงเรียนจะต้องมีการวิเคราะห์หลักสูตรมีการปรับแผนการสอนที่ต่างจากแผนปกติ เพื่อทำให้เกิดความสะดวกต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

3. กำหนดแนวทางการแก้ปัญหาการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พบว่าโรงเรียนมีการจัดเตรียมความพร้อมต่างๆ โดยเฉพาะการพัฒนาความรู้/ความสามารถของครูที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม การจัดทำแผนการเรียนรายบุคคล จัดหาบุคลากรการเรียนร่วมให้เพียงพอ ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนร่วม ควรสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมสำหรับจัดหาสื่อ/อุปกรณ์ที่ช่วยในการรับรู้สารสนเทศให้เหมาะสมกับประเภทของความบกพร่อง ชี้แจงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสังเกตพฤติกรรมของเด็กและความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมให้แก่ผู้ปกครอง จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศให้เหมาะสมกับความบกพร่องแต่ละประเภท และเด็กที่มีความต้องการพิเศษควรได้รับการพัฒนาการรับรู้ตั้งแต่วัยแรกเริ่ม

เช่นระดับอนุบาล ซึ่งสอดคล้องกับสุรินทราภรณ์ อนันต์มหงศ์ (2533) ได้ศึกษาผลของการใช้เกม การศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถทางการสังเกต และรับรู้ด้วยสายตาของเด็กก่อนวัยเรียน ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน พบว่า เกมการศึกษา เพื่อพัฒนาความสามารถทางการสังเกต และรับรู้ด้วยสายตาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับร้อยละ 33 และฐาปกรณ์ อ่อนคำ(2545, 63-69) ได้ศึกษาการบริหารการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา เสนอแนวทางในการปรับปรุงการบริหารการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คือ ควรมีการจัดทำหลักสูตรกลาง และจัดอบรมครูทุกปี ควรใช้การวัดผลประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงของนักเรียน มีความยืดหยุ่น และควรได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ

4. การพัฒนารูปแบบการรับรู้สารสนเทศ ให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า ควรมีการจัดรูปแบบการเรียนร่วมให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทควบคู่กับการจัดชั้นเรียนแบบปกติ ซึ่งรูปแบบโดยรวมที่คิดว่าช่วยพัฒนาการรับรู้สารสนเทศของเด็กเพิ่มขึ้น คือ แบบการร่วมมือหรือการร่วมสอน เนื่องจากในปัจจุบันส่วนใหญ่โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบเรียนร่วมในชั้นปกติ และต้องมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งจากการสำรวจกิจกรรมที่จัดขึ้น พบว่า ช่วยพัฒนาการรับรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีการสอนเสริม ใช้วิธีการเพื่อนช่วยเพื่อน เริ่มสอนจากสิ่งง่ายๆ และค่อยเพิ่มระดับความยากให้ฝึกปฏิบัติบ่อยๆ จัดทำแผนการสอนรายบุคคล จัดกิจกรรมเสริมสร้างสมาธิ ให้กำลังใจเสริมแรง กระตุ้นเตือนและกล่อมเกล่า ซึ่งอุบล เล่านารี (2542) ได้กล่าวไว้ว่านักเรียนที่มีความต้องการพิเศษส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จใน

การเรียน หากได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกวิธี มีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม สามารถช่วยเหลือเด็กได้ เน้นให้เด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษยอมรับซึ่งกันและกัน ควรมีแผนการศึกษาสำหรับเด็กรายบุคคล ตลอดจนต้องมีเครื่องมือเครื่องใช้/อุปกรณ์อันจำเป็นในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ และสอดคล้องกับบุญยิ่ง สายเมฆ (2555) ศึกษา รูปแบบการดำเนินการจัดการเรียนร่วมที่มีประสิทธิผลสำหรับนักเรียนที่ปัญหาในการเรียนรู้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนหลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยและชุดสอนซ่อมเสริมสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาไทย และชุดสอนซ่อมเสริมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 นักเรียน ครู ผู้ปกครองมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ และการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมเสริมเพื่อพัฒนาการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เมื่อจำแนกแต่ละประเภทและแต่ละกิจกรรมจะมีระดับการรับรู้สารสนเทศไม่เท่ากัน จึงควรเลือกจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับพฤติกรรมการรับรู้สารสนเทศของเด็กที่ดูแล

1.2 ควรจัดกิจกรรมให้ความรู้และส่งเสริมครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนรายบุคคล

1.3 ควรจัดสอนเสริมรายวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์

1.4 รูปแบบการจัดการเรียนร่วมที่ควรนำมาใช้ร่วมกับการจัดชั้นเรียนแบบปกติ ควรเลือกรูปแบบให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละประเภท

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรแยกศึกษาเฉพาะเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท

2.2 ควรศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมด้านอื่นๆ ด้วย เพื่อส่งเสริมระดับการรับรู้สารสนเทศได้มากกว่านี้

2.3 ควรมีศึกษาการเปรียบเทียบระดับการรับรู้สารสนเทศเมื่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาตามรูปแบบแล้ว

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). การสังเคราะห์ด้านการจัดการเรียนร่วมสู่ภาคปฏิบัติเพื่อนำนโยบายการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพสำหรับเด็กและเยาวชนพิการ. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง
- กุลยา ก่อสุวรรณ. (2553). ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกียรติณรงค์ คำโสภา. (2546). การประเมินการวัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เฉลิม แสนรักษ. (2533). การศึกษาสภาพและปัญหาโครงการเรียนร่วมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นในระดับมัธยมศึกษาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชิดชงค์ ส. นันทนาเนตร. (2534). การเรียนรู้ผู้ใหญ่ในสหัสวรรษ : การเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง. เอกสารนำเสนอในการสัมมนาวิชาการเรื่องการศึกษายุใหญ่ในทศวรรษแรกของศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฐาปกรณ์ อ่อนคำ. (2545). การบริหารการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในจังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ดารณี อุทัยรัตนกิจ. (2544). การศึกษาสำหรับคนพิการในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- บุญยิ่ง สายเมฆ. (2554, ตุลาคม – 2555, มีนาคม). รูปแบบการดำเนินการจัดการเรียนร่วมที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนที่ปัญหาในการเรียนรู้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 6(1), 87-99.
- ประภัสสร ปรีเอี่ยม. (2542). การส่งเสริมพัฒนาการเด็กพิเศษระยะเริ่มแรก. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2541). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: แวนแก้ว.
- ภูฟ้า เสวกพันธ์. (2555). การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. (ม.ป.ป.). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษาแบบเรียนร่วม. ค้นเมื่อ กันยายน 20, 2558, จาก web.nrru.ac.th/web/special_edu/1-1.html.
- ล่อ ชุตติกร. (2525). เอกสารประกอบการสอนเรียนร่วมขั้นระหว่างเด็กปกติและเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- วารี ถิระจิตร. (2545). การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วิทยา มานะวานิชเจริญ. (ม.ป.ป.). ทฤษฎีพัฒนาการรับรู้. ค้นเมื่อ ธันวาคม 10, 2558, จาก <http://taamkru.com/th>.
- สุพิทยา แก้วมณี. (2538). การศึกษาความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนประถม ศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรียา นิยมธรรม. (2533). เด็กพิเศษในโรงเรียนปกติ. ใน รายงานการประชุมสัมมนาศึกษานิเทศก์จังหวัด และผู้บริหารโรงเรียนเพื่อเตรียมการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติในปี การศึกษา 2533. ม.ป.ท.: ม.ป.ท.
- _____. (2541). การเรียนร่วมสำหรับเด็กประถมวัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศรีสวัสดิ์ น่วมจะโป๊ะ. (2542). การเปรียบเทียบความสามารถทางการฟังของเด็กที่มีความบกพร่องทาง สติปัญญาในระดับเรียนได้ที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้เกมการศึกษาและแบบฝึกหัด. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สำนักงานสถาบันราชภัฏ. (2544). รายวิชาการศึกษาแบบเรียนรวม. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง
- สถาบันราชภัฏนครราชสีมา. (ม.ป.ป.). การศึกษาแบบเรียนรวม. ค้นเมื่อ พฤศจิกายน 23, 2556, จาก http://web.nrru.ac.th/web/special_edu/1-1.html#3.
- สมคิด อิศระวัฒน์. (2532, พฤษภาคม – สิงหาคม). การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self – directed learning). การศึกษานอกระบบ, 4 (11), 73 – 79.
- สุพิทยา แก้วมณี. (2538). การศึกษาความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน ประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเรียนร่วมในโรงเรียนประถม ศึกษา กรุงเทพมหานคร. ค้นเมื่อ ธันวาคม 2, 2558, จาก http://www.tnrr.in.th/2558/?page=result_search&record_id=259530
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2534). คู่มือการดำเนินงานการศึกษาพิเศษสำหรับ ศึกษานิเทศก์. กรุงเทพฯ: ศุภสภาลาดพร้าว.
- _____. (2542). แนวทางการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา.
- _____. (2543). ความบกพร่องในการเรียนรู้หรือแอลดีปัญหาทางการเรียนรู้ที่แก้ไขได้. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ.2555 – 2559. ค้นเมื่อ พฤศจิกายน 23, 2556, จาก <http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/plan/p11/plan11.pdf>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2554). รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 : แก้ไข เพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สุนทรภรณ์ อนันต์มัทพงศ์. (2533). ผลของการใช้เกมการศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถทางการสังเกต และการรับรู้ด้วยสายตาของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อุบล เล่นวารี. (2542). การบริหารและการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วม. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- Griffin, C. (1983). *Curriculum theory in adult lifelong education*. London: Croom Helm.
- Knowles, M.S. (1975). *Self – directed learning : A guide for learner and teacthe*. Chicago : Follett.
- Reynolds, Maynard C. & Birch, Jack. (1977.). *Teaching exceptional children in all Americas schools*. Redton: Virginia the council for ecceptional children.